

Hajdú-Bihar és Szabolcs-Szatmár- Bereg megyék vízháztartás javításának lehetőségei a klímaváltozás tükrében

2015.06.03.

Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat

Klímaadaptáció Hajdú-Bihar megyében

Hajdú-Bihar megyében a klímaváltozáshoz való adaptáció, a vízgazdálkodás fejlesztése az elkövetkezendő időszak egyik fontos feladata. A fejlesztések az alábbi területet kell hogy érintsék, célozzák:

- Vízháztartás javítása
- Mezőgazdaság fejlesztése
- Környezetgazdálkodás
- Rekreáció, turizmus
- Megújuló energia hasznosítás
- Munkahelyteremtés, gazdaságfejlesztés
- Nemzetközi együttműködések

Kapcsolódás a 2014-2020-as operatív programokhoz

A klímaváltozáshoz való adaptáció, a mezőgazdasági öntözés fejlesztése, tovább az ezekhez kapcsolódó területek alapvetően az alábbi két operatív programban található meg:

- Környezet-és Energiahatékonysági Operatív Program (KEHOP)
- Vidékfejlesztési Program (VP)

További kapcsolódó operatív programok:

- Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív program (GINOP)
- Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (TOP)
- Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív program (EFOP)
- Magyar Halgazdálkodási Operatív program (MAHOP)

A KEHOP és a VP kapcsolódása

KEHOP: itt jelennek meg a mezőgazdasági üzemen kívüli, állami és önkormányzati tulajdonú és üzemeltetésű vízgazdálkodási infrastruktúra fejlesztések, az ún. vízszétosztás (pl. belvízrendszerek vízvisszatartáson alapuló korszerűsítése; a dombvidéki vízgazdálkodás öntözési céllal történő fejlesztése, tározók építése

VP: Az ökoszisztémák védelme és helyreállítása mindkét programban önálló prioritásként szerepel, ugyanakkor különbség, hogy a lehatárolásnál a VP elsősorban a gazdálkodói szempontrendszert alkalmazza.

KEHOP prioritásai

A KEHOP keretében az alábbi prioritások és intézkedések kapcsolódnak a klímaadaptációhoz:

- 1. Prioritás: A klímaváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás (308 Mrd Ft)
 - 1. intézkedés: adat- és tudásbázisok fejlesztése
 - 2. intézkedés: hatékony alkalmazkodás
 - 3. intézkedés: fenntartható vízkészlettel való gazdálkodás
 - 4. intézkedés: vizek kártételeivel szemben való ellenálló-képesség
 - 6. intézkedés: katasztrófavédelem

KEHOP prioritásai

- 4. Prioritás: Természetvédelmi és élővilág-védelmi fejlesztések (30 Mrd Ft)
 - 1. intézkedés: élőhely fejlesztések
 - 2. intézkedés: természetvédelmi kezelés fejlesztése
 - 3. intézkedés: természeti értékek megőrzését szolgáló stratégiai vizsgálatok
 - 4. intézkedés: Natura 2000 bemutatását szolgáló mintaprojektek
- 5. Prioritás: Energiahatékonyság növelése, megújuló energiaforrások alkalmazása (293 Mrd Ft)
 - 1. intézkedés: megújuló energia termelése

KEHOP 1. prioritása

1. intézkedés: adat- és tudásbázisok fejlesztése

- Nemzeti Alkalmazkodási Térinformatikai Rendszer: előrejelzés, modellvizsgálatok, árvízi kockázatok csökkentése, monitoring fejlesztése
- III. Vízyűjtő-gazdálkodási Terv elkészítése

2. intézkedés: hatékony alkalmazkodás

- Térségi klímastratégiák kialakítása: stratégia, partnerség, szemléletformálás

3. intézkedés: fenntartható vízkészlettel való gazdálkodás

- Felszíni vizek visszatartása
- Felszín alatti vizek vízrendezés, vízkár-elhárítás, vízgazdálkodás
- Belvíz elvezetés (visszatartással)
- VP kapcsolat: mezőgazdasági termelők fejlesztései

KEHOP 1. prioritása

4. intézkedés: vizek kártételeivel szemben való ellenálló-képesség

- Árvízvédelem fejlesztése, védművek kiépítése, rekonstrukciója, műtárgyak fejlesztése, medrek vízelvezető képességének javítása, árapasztó rendszer
- VP kapcsolat: mezőgazdasági termelők VTT-hez kapcsolódó tevékenységeinek támogatása: földhasználat váltás, gazdálkodási tevékenység váltás

6. intézkedés: katasztrófavédelem

- Mérőhálózat fejlesztése, adatszolgáltatás megalapozása, egységes kockázatértékelési módszertan létrehozása, mérő- és riasztó rendszerek fejlesztése
- Lakossági tájékoztatás hatékonyságának növelése
- Reagáló képesség javítása
- Nemzetközi együttműködések fejlesztése

KEHOP 4. prioritása

1. intézkedés: élőhely fejlesztések

- A közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek természetvédelmi helyzetének javítása: invazív fajok visszaszorítása, élőhelyek rehabilitációja, új élőhelyek kialakítása, fajok szabad mozgása, fajmegőrzés

2. intézkedés: természetvédelmi kezelés fejlesztése

- a közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek természetvédelmi helyzetének szinten tartása, javítása, illetve nyomon követése (elsősorban eszközbeszerzés)
- Monitoring
- Természetvédelmi őrszolgálat fejlesztése

KEHOP 4. prioritása

3. intézkedés: természeti értékek megőrzését szolgáló stratégiai vizsgálatok

- madárvédelmi irányelv hatálya alá tartozó fajok, illetve az élőhelyvédelmi irányelv mellékletein szereplő fajok és élőhely-típusok aktuális természetvédelmi helyzetének meghatározása
- ökoszisztémák és szolgáltatásaik országos léptékű feltérképezése és értékelése

4. intézkedés: Natura 2000 bemutatását szolgáló mintaprojektek

- Tájékoztató táblák, információs pontok, tematikus bemutató helyek,
- Szemléletformáló akciók

KEHOP 5. prioritása

1. intézkedés: megújuló energia termelése

- Hálózatra termelő megújuló energiaforrás alapú zöldáram termelés

A KEHOP 2015. évre szóló éves fejlesztési kerete

1318/2015 (V. 21) Korm. Határozat a KEHOP 2015. évi éves fejlesztési keretéről

Kód	Leírás	Összeg	Eljárásrend
KEHOP-1.1.0.	Vízgazdálkodással és az éghajlatváltozás hatásaival kapcsolatos tervezés, informatikai és monitoring fejlesztés	12,71 Mrd Ft	K
KEHOP-1.2.0.	Klímastratégiák kidolgozásához kapcsolódó módszertan- és kapacitásfejlesztés, valamint szemléletformálás	1,00 Mrd Ft	K
KEHOP-1.2.1.	Helyi klímastratégiák kidolgozása, valamint a klímatudatosságot erősítő szemléletformálás	1,59 Mrd Ft	S
KEHOP-1.3.0.	Fenntartható vízgazdálkodás infrastrukturális feltételeinek javítása	79,06 Mrd Ft	K

A KEHOP 2015. évre szóló éves fejlesztési kerete

Kód	Leírás	Összeg	Eljárásrend
KEHOP-1.3.1.	Fenntartható vízgazdálkodás infrastrukturális feltételeinek javítása – szakaszolt projektek	8,90 Mrd Ft	K
KEHOP-1.4.0.	Árvízvédelmi fejlesztések	171,40 Mrd Ft	K
KEHOP-1.4.1.	Árvízvédelmi fejlesztések – szakaszolt projektek	13,80 Mrd Ft	K
KEHOP-1.5.0.	Dombvidéki vízgazdálkodás fejlesztése	5,63 Mrd Ft	K
KEHOP-1.6.0.	Katasztrófavédelmi rendszerek fejlesztése	43,43 Mrd Ft	K
KEHOP-1.6.1.	Önkéntes polgári védelmi szervezetek képzése	1,50 Mrd Ft	S

A KEHOP 2015. évre szóló éves fejlesztési kerete

Kód	Leírás	Összeg	Eljárásrend
KEHOP-4.1.0.	Élőhelyek és fajok természetvédelmi helyzetének javítása, a természetvédelmi kezelés és bemutatás infrastruktúrájának fejlesztése	18,41 Mrd Ft	K
KEHOP-4.1.1.	Élőhelyek és fajok természetvédelmi helyzetének javítása, a természetvédelmi kezelés és bemutatás infrastruktúrájának fejlesztése – szakaszolt projektek	2,59 Mrd Ft	K
KEHOP-5.1.0.	Megújuló alapú zöldáram-termelés elősegítése	10,00 Mrd Ft	S

A KEHOP nevesített kiemelt projektjei

Kód	Leírás	Támogatást igénylő	Összeg
KEHOP-1.2.0.	Szakmai háttértámogatás biztosítása és koordináció a helyi klímastratégiák kidolgozásában	KlímaBarát Települések Szövetsége	400 millió Ft
KEHOP-1.2.0.	Megyei Éghajlat-változási Platformok létrehozása	Megyei önkormányzatok és Budapest Főváros Önkormányzata	600 millió Ft
KEHOP-1.3.0.	Hajdúhátsági többcélú vízgazdálkodási rendszer fejlesztése	Országos Vízügyi Főigazgatóság és a Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság konzorciuma	1,5 Mrd Ft

A KEHOP nevesített kiemelt projektjei

Kód	Leírás	Támogatást igénylő	Összeg
KEHOP-1.3.0.	Derecskei főcsatorna korszerűsítése	Országos Vízügyi Főigazgatóság és a Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság konzorciuma	2,2 Mrd Ft
KEHOP-1.3.0.	Tárgazdálkodási infrastruktúra fejlesztése a Beregben és benne a Beregi árvízszint-csökkentő tározó területén	Országos Vízügyi Főigazgatóság és a Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság konzorciuma	1,2 Mrd Ft

A KEHOP nevesített kiemelt projektjei

Kód	Leírás	Támogatást igénylő	Összeg
KEHOP-1.3.1.	Komplex Tisza-tó Projekt	Országos Vízügyi Főigazgatóság, valamint a Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság, Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság és Körös-Vidéki Vízügyi Igazgatóság konzorciuma	2,4 Mrd Ft
KEHOP-1.3.0.	Tiszalöki vízlépcső és hajózsilip rekonstrukciója (iker hajózsilip létesítése)	Országos Vízügyi Főigazgatóság és az Észak-magyarországi Vízügyi Igazgatóság konzorciuma	3,5 Mrd Ft
KEHOP-1.4.0.	VTT Felső-Tisza árvízvédelmi rendszerének kiépítése Tisza-Túr tározó	Országos Vízügyi Főigazgatóság és a Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság konzorciuma	20 Mrd Ft

A KEHOP nevesített kiemelt projektjei

Kód	Leírás	Támogatást igénylő	Összeg
KEHOP-1.4.0.	VTT Közép-tiszai tározók kiépítése Hany-Jászsági, Inérvári	Országos Vízügyi Főigazgatóság és a Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság konzorciuma	40 Mrd Ft
KEHOP-1.4.0.	VTT Hullámtér rendezése	Országos Vízügyi Főigazgatóság, az Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság és a Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság konzorciuma	17 Mrd Ft

VP prioritásai

1. A **tudásátadás és az innováció** előmozdítása a mezőgazdaságban, az erdőgazdálkodásban és a vidéki térségekben (4,06 %)
2. A **versenyképesség és életképesség** fokozása a mezőgazdasági termelés valamennyi típusa esetében (7,98 %)
 - Technológia fejlesztés, kockázatkezelés, energiahatékonyság, öntözéses gazdálkodás, természeti katasztrófák okozta károk helyreállítása, védekezés,
3. Az **élelmiszerlánc szervezésének és a kockázatkezelésnek** a mezőgazdaság terén történő előremozdítása (17,5 %)
4. A mezőgazdaságtól és erdészettől függő **ökoszisztémák állapotának helyreállítása**, megőrzése, javítása (25,76 %)
 - Környezettudatos gazdálkodás, genetikai alapok megőrzése, öko-innováció

VP prioritásai

5. Az **erőforrás-hatékonyság előmozdítása**, alacsony CO2 kibocsátású és az éghajlatváltozás hatásaihoz alkalmazkodni képes gazdaság irányába történő elmozdulás támogatása (19,17 %)
 - Mezőgazdasági területek művelésben tartása, talajok termékenységének megőrzése, klímaváltozáshoz alkalmazkodó vízgazdálkodás fejlesztése
6. A **társadalmi befogadás előmozdítása**, a szegénység csökkentése és a gazdaság fejlesztése a vidéki térségekben (18 %)

Jogszabályi környezet

1308/2015 (V. 15) Korm- határozat a 2014–2020 közötti források felhasználásának előfeltételeiként meghatározott, a víz szektort érintő előzetes feltételek teljesítéséről:

„A hatékony, ösztönző jellegű víz-ár politika kialakításának, valamint a környezeti és erőforrás költségek megtérülésének érdekében jogszabály módosítási javaslat készül:

- az öntözővíz szolgáltatás térítés-mentességének megszüntetésére és felhasznált vízmennyiséggel arányos díjak bevezetésére;
- az öntözés, halgazdaság és rizstermelés vonatkozásában a vízkészletjárulék fizetése alóli kivétel megszüntetésére, az ösztönző vízkészletjárulék bevezetésére;
- a mennyiségi mérésen alapuló vízhasználatra, különösen az öntözési vízhasználatok esetében;

Jogszabály-módosítás határideje: 2016. július 1.

Köszönöm a megtisztelő figyelmet!

Ibrányi András

Osztályvezető

Fejlesztési, Tervezési és Stratégiai Osztály
Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat

Email: ibranyi.andras@hbmo.hu

Tel: 06-30-986-8013

Honlap: www.hbmo.hu